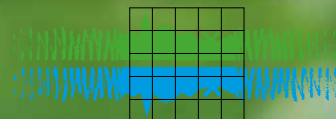

voorjaar 2020

NIEUWSBRIEF

Landschapsbeheer Flevoland

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Op zoek naar roepende rugstreepadden

De rugstreepad begint pas laat aan de voortplanting. Zo rond half april trekt hij vanuit zijn overwinteringslocatie (soms wel 1 meter diep onder de grond) naar het voortplantingswater. Daar eenmaal aangekomen laten de mannetjes, zittend in het ondiepe water, vanuit hun reusachtige kwaakblaas hun luide, langgerekte 'prprpr' horen. Een geluid dat in Flevoland alleen te verwarren is met de roep van de veenmol. Het trekt vrouwtjes uit de wijde omgeving aan. De paartijd is begonnen!

Foto Petra Borsch

Deze pionierssoort komt in onze polder o.a. voor op bouwlocaties. Daar vinden ze zandvlaktes met zeer weinig begroeiing en ondiepe poelen waar de eieren afgezet kunnen worden. De soort staat op de Rode lijst geclassificeerd als 'gevoelig' en is beschermd volgens de Wet Natuurbescherming.

Op warme, zwoele avonden zijn de rugstreepadden vaak lang actief en dus goed te vinden. Om een goed beeld van hun leefgebied te houden, wordt het hele paringsseizoen tot juli gemonitord. Vanaf een uur na zonsondergang, liefst na een lekkere regenbui, wordt geluisterd óf en waar de paddenmannen roepen. Afgaand op het geluid worden ze vervolgens opgespoord en geteld.

De roepactiviteit hangt samen met de hoeveelheid regen en daarmee samenhangend het waterpeil van de poelen, waarin de eieren worden afgezet. Per jaar schommelen de aantallen daardoor enorm. Neem Almere-poort: een ontwikkelingsgebied waar veel gegraven wordt en dus aantrekkelijk voor de rugstreepad. De extreme droogte van 2018 leidde daar tot een zeer lage roepactiviteit. De dieren bleven diep in de grond, slechts één exemplaar werd gehoord en gevonden. In 2019 viel er regelmatig regen, april en juni waren de natste maanden. Begin april werden 92 dieren geteld, in mei 73 en in juni 78. Een heel ander beeld dan het voorgaande jaar.

Boeiende verhalen uit Zeewolde

We publiceren niet alle verhalen van het Oral History project in Zeewolde op de facebookpagina van Landschapsbeheer. Er zijn zó veel mooie verhalen om te delen, dat onze LBF-pagina helemaal overspoeld zou worden. Daarom, voor wie het leuk vindt en interesse heeft in dit onderwerp, ga naar de speciale pagina voor de verhalen van de pioniers uit Zeewolde via <http://bit.ly/oralhistoryzeewolde> of type in de zoekbalk van Facebook 'Oral History Zeewolde'.

Goed Geld Gala

Tijdens dit jaarlijkse Gala van de Nationale Postcode Loterij heeft LandschappenNL 13,5 miljoen euro ontvangen voor natuur en landschap in Nederland. Landschapsbeheer Flevoland kan dankzij deze steun een aantal projecten binnen Flevoland financieren. De Nederlandse natuur is daarnaast driedubbel in de prijzen gevallen. LandschappenNL kreeg het plan 'Groene Strand' gehonoreerd en is partner bij 'Plan Boom' en 'Onder het maaiveld'. Drie projecten die bijdragen aan het herstel van de natuur in Nederland.

Kieviten houden van natte voeten

“Afgelopen jaar vonden we vooral nesten van kieviten in de natte stukken”, aldus Helma Rabelink, weidevogelvrijwilliger bij Landschapsbeheer Flevoland. “En een deel van de kuikens uit deze nesten groeiden ook succesvol op.”

“Samen met twee collega vrijwilligers controleer ik al jaren een aantal grote percelen agrarisch gebied van de WUR net buiten Lelystad,” vertelt Helma. “Door de intensieve samenwerking met de beheerders en agrariërs kunnen we voorkomen dat de nesten met eieren worden plat gereden tijdens de voorjaarswerkzaamheden. Maar dat betekent nog niet dat de kievitkuikens ook vliegvlug worden. Daarvoor moeten ze voldoende voedsel kunnen vinden” legt de bevrolog weidevogelvrijwilligster uit. “Vochtige grond en kruidenrijk, hoog gras waar veel insecten te vinden zijn, is daarvoor noodzakelijk. En ze hebben deze hoge vegetatie nodig om zich te kunnen verstoppen.”

Jan Nagel, weidevogelexpert bij Landschapsbeheer, bevestigt de goede resultaten op de akkers bij Lelystad. Anders dan de dalende trend van succesvol uitgekomen nesten van weidevogels in de rest van Flevoland. “De laatste jaren zien we al een stijgende lijn in het aantal kieviten dat hier bij Lelystad broedt en het aantal nesten dat ook daad-

werkelijk uitkomt. Plas-dras percelen met gewasresten werken als een magneet op volwassen kieviten. En afgelopen jaar was het aantal kuikens dat hier succesvol opgroeide inderdaad groter dankzij de nattere stukken met enige begroeiing langs de rand van de akker.”

Landschapsbeheer heeft vorig jaar samen met de WUR een plan ontwikkeld om een perceel langs de Runderweg beter in te richten naar de wensen van de weidevogels.

“Hoe mooi is het dat dit stukje plas-dras nog dit jaar wordt gerealiseerd? De kieviten zullen het snel weten te vinden en we hopen dat ook andere soorten weidevogels dit gebied ontdekken” besluit Helma.

Zorg voor ons landschap

RUIMTE VOOR PLANT EN DIER

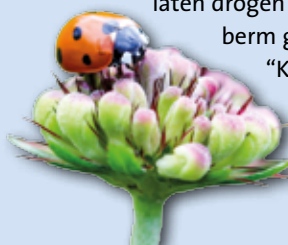
Omdenken

“Als ik van vakantie terugkom, verbaas ik mij altijd over ons aangeharkte landje” aldus Petra Borsch. “Neem nou onze berm. Gelukkig worden de meeste berm langs de snelwegen extensief beheerd. En met diervriendelijk maaien (maaien, laten drogen en afvoeren) is het helemaal goed. Wordt de berm geklepel, dan zijn insecten kansloos” legt ze uit.

“Kort en klein geslagen worden ze direct opgezogen in de bak achter de trekker.”

Kijk je binnen de stadsgrenzen, dan zijn er grote verschillen. In Almere bv. staan de planten in de herfst en winter nog.

Dat levert een mooi winterbeeld met silhouetten van planten, volop overwinteringsplekken voor insecten en zaad voor vogels. In andere steden zien de middenbermen er jaarrond uit als een biljartlaken. “Wordt het niet tijd om de natuur meer ruimte geven op plekken waar wij als wandelaar toch niet komen?” pleit Petra. “Zolang de vegetatie niet hoger is dan een meter zien we de auto’s echt wel aan de ander kant van de middenberm. En alleen bij de kruisingen de vegetatie wel laag, dan komt de verkeersveiligheid niet in het gedrang.”

Turbojaar voor kerkuilen

Foto Hans Docter

Het jaar 2019 was voor de kerkuilen en hun uilskuikens weer een goed jaar. De Kerkuilenwerkgroep Oost-Flevoland heeft nog nooit meegemaakt, dat er zoveel uilskuikens zijn uitgevlogen. “Door de gunstige droge weersomstandigheden waren veel muizen aanwezig in het landbouwgebied” vertelt Lykele Zwanenburg. “Door een webcam in de kast bij de familie Beye weten we dat het eerste ei hier op 20 maart is gelegd. De vijf kuikens in dit broedsel zijn uiteraard door ons geringd”.

De zomer kende twee zeer warme periodes. “In de eerste periode waren de eerste uilskuikens al uitgevlogen” vervolgt Lykele. “Tijdens de tweede warme periode waren de kerkuilen nog bezig met het uitbroeden van het tweede legsel. Gelukkig zijn er geen jongen uit de kast gesprongen vanwege de hitte.”

Naast de vast bewoonde kasten zijn er dit jaar zijn op een zestal nieuwe adressen voor

het eerst kerkuilen gaan broeden. “Heel bijzonder was een tweede broedsel met 13 eieren. Dit broedsel is helaas mislukt; alle eieren waren onbevruucht.

Tijdens de controles en ringsessies is er altijd volop belangstelling van de bewoners en genodigden. Zo ook op het bedrijf van de familie Jeuken, waarbij een grote groep scouts uit Dronten kwam kijken. Geïnteresseerd luisterden zij naar het verhaal van ringer Hans Docter. Het ringen is voor iedereen altijd een bijzonder moment” besluit de ervaren ringer.

Totalen van het turbojaar 2019

1e broedsels:
41 met 178 pullen
waarvan 1 broedsel mislukt

2e broedsels:
17 met 50 pullen
waarvan 4 broedsels mislukt

**Totaal 58 broedsels
waarvan 53 broedsels geslaagd
met 228 jongen**

Even voorstellen

Misschien heeft u ze al eens ontmoet, onze twee nieuwe medewerkers. Liedeke Reitsma richt zich op GIS en ICT. “Ik heb bos- en natuurbeheer gestudeerd aan Larenstein en ben sinds mijn afstuderen bezig om geodata in te zetten voor het beheer van bos- en natuurgebieden. Het werken met GIS vind ik echt leuk. In mijn vrije tijd ben ik veel buiten, maak graag wandelingen in de Noordoostpolder. En samen met de kippen ben ik veel in de tuin.”

Harold Boer maakt sinds januari deel uit van het team van Landschapsbeheer. “Bij Transavia heb ik de laatste jaren met plezier leiding gegeven aan de cabine crew. Het onregelmatige

Foto Petra Borsch

werk begon mij op te breken en ik wou naar buiten! Waarom niet van mijn hobby mijn werk maken? Als hobby inventariseer ik namelijk roofvogels bij de Werkgroep Roofvogels Noordoostpolder. Ik kon aan de slag als hovenier met o.a. groene schoolpleinen en wilde bijen projecten. En dan komt Landschapsbeheer Flevoland voorbij. Die kans kon ik niet laten schieten.”

Eikenprocessierups in Flevoland

De eikenprocessierups is ook in Flevoland volop aanwezig. Hoewel het een soort is die van nature voorkomt in Nederland, zorgt hij de laatste jaren voor veel overlast. De haartjes die de rupsen afscheiden, kunnen zorgen voor huiduitslag, zwellingen, jeuk en prikkende ogen. Ook de oude nesten die op veel plekken uit de bomen zijn gewaaid, zitten nog vol met brandharen die bij contact gezondheidsproblemen kunnen veroorzaken.

Biodiversiteit

Het sleutelwoord om overlast van de eikenprocessierups te voorkomen, is volgens Landschapsbeheer biodiversiteit. Door een combinatie van maatregelen kan je natuurlijke vijanden aantrekken die een belangrijke rol kunnen spelen in de bestrijding van de eikenprocessierups en -vlinder. Soortenrijke houtsingels en bloemrijke bermen met inheemse bloemen trekken vogels en insecten aan. Bijvoorbeeld sluipwespen en gaasvliegen, die graag hun eitjes in het lijf van de rups leggen. Een aanvullende

Foto Luc Hoogenstein

maatregel is het ophangen van nestkasten voor koolmees en pimpelmees. Niet in elke boom, mezen kennen namelijk een territorium, waardoor veel nestkasten dan onbewoond zouden blijven.

Hapje eikenprocessierups?

Onderschat ook andere vogels niet, spreeuwen lusten zeker een hapje eikenprocessierups. En het winterkoninkje eet juist weer graag de eitjes. Ook de grotere soorten vleermuizen, zoals de grootoorvleermuis, lusten wel een vlinder. Kortom: door meer

biodiversiteit kunnen we zorgen voor natuurlijke bestrijding.

Bij onderzoek in de gemeente Westerveld naar de invloed van mezenkasten op de eikenprocessierups werd vastgesteld dat er 80% minder rupsen waren dan op de controle-locatie. Hoewel, ook hier is een combinatie aan maatregelen gebruikt, de mezen zijn dus niet alleen verantwoordelijk voor de afname van de rupsen. Meer weten over dit onderzoek? Kijk op <http://bit.ly/onderzoekenprocessierups>

Speuren naar eDNA

Meestal doet Landschapsbeheer Flevoland onderzoek naar (spits)muizen met life-traps, waarbij muizen levend gevangen worden. Maar niet alle soorten laten zich zo eenvoudig vangen, zo ook de waterspitsmuis. Gelukkig is er nu een innovatieve methode waarmee de aan- of afwezigheid van deze soort vast te stellen is. Namelijk met behulp van eDNA (environmental DNA).

Het zit zo: als een waterspitsmuis in een gebied leeft, laat hij DNA achter. Bijvoorbeeld via feces, huidcellen en urine. Het DNA verspreidt zich door de leefomgeving van de muis. Onze ecologen nemen op kansrijke plekken, waar de waterspitsmuis in theorie graag zou willen lopen, zwemmen, jagen en eten bodem- en watermonsters. In het laboratorium worden de monsters geanalyseerd op eDNA en daarmee is het mogelijk om de soort aan te tonen zonder dat deze zelf gevangen hoeft te worden.

Van de waterspitsmuis in Flevoland is maar weinig bekend. Naar deze beschermde soort is in onze provincie nog maar weinig verspreidingsonderzoek gedaan. In het kader van de

verspreidingsatlas van de zoogdieren van Flevoland heeft er in de periode 2008-2011 uitgebreid braakbalonderzoek plaatsgevonden.

Dit leverde een klein aantal waarnemingen op in de NOP. Maar waar de kerkuilen deze waterspitsmuizen daadwerkelijk hebben gevangen is niet bekend. In 2012 heeft er ook nog een onderzoek met life-traps plaatsgevonden op de grens van de NOP met Overijssel. Dit leverde uiteindelijk geen waarnemingen van de waterspitsmuis op.

In het net afgeronde onderzoek met eDNA is geen waterspitsmuis aangetroffen. Maar deze innovatieve methode biedt wel kansen voor de toekomst.

Landschapsbeheer Flevoland deed dit onderzoek in samenwerking met Datura en de gemeente Urk.

Gebiedsfonds Sternweg

Bij verschillende windparken in Flevoland is ook een gebiedsfonds ontwikkeld. Een deel van het geld dat verdiend wordt met de windturbines wordt gebruikt om de leefbaarheid in de regio van deze windparken hoog te houden of zelfs te verbeteren. Zo ook het gebiedsfonds Sternweg.

De stichting Gebiedsfonds Sternweg gaat vanaf 2020 ongeveer € 20.000,- per jaar besteden in de regio Zeewolde. De aanvragen moeten zich richten op behoud en ontwikkeling van het landschap en de natuur, het vergroten van de biodiversiteit, stimuleren van recreatie of anderszins een verbetering zijn voor de leefbaarheid van het gebied. Met 'het gebied' wordt bedoeld het gedeelte van de gemeente Zeewolde dat in Oostelijk Flevoland ligt. Projecten in de driehoek die wordt begrensd door de Knardijk, de Hoge Vaart en de Hoge Dwarsvaart kunnen worden ondersteund.

Jaarlijks worden de initiatieven beoordeeld en de sluitingsdatum voor het insturen van initiatieven is op 1 maart van elk jaar. Naast een bestuur is er ook een commissie

die de aanvragen beoordeelt en honoreert. Van de 5 zetels in de commissie bezet Landschapsbeheer Flevoland er een.

Veldwerk up - to - date

Landschapsbeheer Flevoland maakt gebruik van het platform ArcGIS van ESRI. Dit is een systeem om geografische data vast te leggen, te visualiseren en te analyseren. Hierbij valt te denken aan het in kaart brengen van beverburchten of groeiplaatsen van bijzondere planten.

ArcGIS beschikt naast de desktop toepassing over een app die op mobiele apparaten werkt waarmee in het veld data kunnen worden bekeken en ingewonnen. Zo is het gemakkelijk om bijvoorbeeld locaties te controleren en data aan te vullen met informatie. De mobiele app integreert naadloos met de desktop applicatie waardoor altijd de meest recente informatie beschikbaar is. Het werkt ook zonder internetverbinding wat het veldwerk een stuk praktischer maakt. Niet zomaar alle data, die in het systeem staan, zijn beschikbaar voor de app; eerst moet er wat werk aan de achterkant verricht worden om data voor te bereiden. Hoewel dit misschien tijdrovend klinkt, geeft het juist kansen om het veldwerk zo efficiënt mogelijk in te richten door bijvoorbeeld overbodige informatie uit te filteren en alleen gegevens in de app te laten zien die tijdens

het veldwerk nuttig zijn. Uitwisselen en delen van data gaat overigens ook mooi via dit platform.

Dit kan onder voorwaarden; op 'slot' om misbruik te voorkomen of beperkt om specifieke informatie te laten zien. Zo kunnen we efficiënt werken aan de ontwikkeling en bescherming van de natuur- en landschapswaarden van Flevoland.

Overal in Flevoland groene leerlingen

Inmiddels mogen de leerlingen van een aantal basisscholen in Flevoland zichzelf 'groene leerling' noemen. Ons doel met 'De Groene leerling' is dat alle leerlingen van de school meerdere keren per jaar buiten les krijgen. Niet alleen lessen over natuur: ook taal-, reken en tekenlessen in een 'buitenlokaal'. Geen lokaal met een dak en muren, maar een plek waar de leerkracht makkelijk een uitleg kan geven aan een groep kinderen. IVN geeft de leerkrachten handvatten over buiten lesgeven.

Op de deelnemende scholen is afgelopen jaar hard gewerkt. Zo heeft de Horizon samen met ouders het terrein rond de school opgeknapt aan de hand van het ontwerp van Landschapsbeheer. Overal zijn plekken om te spelen, te rennen en te klimmen over boomstammen. En maar liefst drie buiten-lesplekken. In Creil is in het bosje naast basisschool Fondali en de Regenboog ingericht met een buitenlokaal, een vogelkijkscherm en werktafels. Met een insectenhotel, bloemenstrook en een haag van vlinder- en fruitstruiken, hopen we in het voorjaar veel dieren naar het plein te lokken.

De oudere leerlingen van alle scholen zijn ook actief buiten het schoolplein. Zo knotten de kinderen van de Lichtkring gewapend met zaag en helm de wilgen in het Gronddepot in Zeewolde. Best een spannende klus, de wilgen waren alleen bereikbaar via een ladder over de sloot. Leerlingen van de Planthof hielpen in het Emmelerbos en kinderen van de Wetering hebben gezaagd in het bos vlak naast de school. Kortom, overal in Flevoland groene leerlingen, lekker actief in de buitenlucht.

Dit project wordt mede mogelijk gemaakt door de Gemeente Dronten, Gemeente Noordoostpolder en Gemeente Zeewolde.

Dit project ontvangt een bijdrage uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

Agenda

Activiteiten voorjaar 2020

De actuele agenda op onze website vindt u gemakkelijk via deze QRcode.

Uitgebreide informatie vindt u via www.landschapsbeheerflevoland.nl/agenda of bij de contactpersoon die wordt genoemd.

Heel Flevoland

Bevers tellen

Op vr. 5 juni en 3 juli in het Natuurpark Lelystad. Opgave: borsch@landschapsbeheer.net

Ringslangen tellen

Wil je leren hoe je ringslangen moet tellen, ga dan mee naar het Oostvaardersveld op 11 april, 23 mei, vr. 5 juni, wo 24 juni, 11 juli en 15 aug. reinhold@landschapsbeheer.net

Week van de Invasieve Exoten

Van 20 t/m 30 juni vinden door heel Nederland activiteiten plaats rond het thema invasieve exoten. Kijk voor Flevoland op onze website.

Noordoostpolder

Voedselbos Emmeloord

Wo. ochtend is de plantgroep vaak aan het werk in het voedselbos Emmeloord. Helpt u een keertje mee? Opgeven via Margriet Brouwer brouwer@landschapsbeheer.net of 0320-293949.

Oostelijk Flevoland

Biddinghuizen Eiland/dorpsbos

Natuurlijk, kleinschalig beheer op het natuureiland en in het dorpsbos op donderdag 16 april, 21 mei en 18 juni van 13.00 tot 16.00u. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

Dronten Van Veldhuizenbos

Natuurlijk, kleinschalig beheer in het dorpsbos op 12 mei en 9 juni van 13.00 tot 16.00u. Informatie en aanmelden bij nagel@landschapsbeheer.net

Lelystad Bergbos

Za. 11 april werken we van 13.00 tot 16.00u.
Als het weer langer licht is, werken we 's avonds van 19:00u-21:00u.
Maandagavond 15 juni maaien we de orchideeënveldjes. Informatie en aanmelden flevoland@landschapsbeheer.net

Lelystad Kwelstrook Batavia

Kleinschalige beheerwerkzaamheden op de 1e zaterdag van de maand, 4 april, 2 mei en 6 juni van 9-12u. Informatie en aanmelden bij Dick Luijendijk 06-30405561 of dickluijendijk47@gmail.com

Lelystad Heemtuin

Eens per week op donderdag in de heemtuin van 9.00 tot 12.00u. Info/aanmelden via ganzenbloem@gmail.com

Lelystad Oostrandpark

We werken woensdagavond 1 april, 6 mei, 3 juni, 1 juli. Opgeven bij Ineke v. Westrienen (inekevanwestrienen@online.nl)

Lelystad exoten bestrijding

Bestrijden van reuzenberenklauw op wo 22 april, 13 mei, 17 juni en 24 juni. Verzamelen om 13.00u bij het kantoor van Landschapsbeheer, Botter 14-3. Opgeven bij Petra Borsch borsch@landschapsbeheer.net

Swifterbant Dorpsbos

Kleinschalige beheerwerkzaamheden op ma. 18 mei en 15 juni van 13.00 tot 16.00u. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

Zuidelijk Flevoland

De week van het insect

18-24 mei met o.a. 2 interessante lezingen over de wilde bij en insectenhôtels. Info op onze website.

Vroege Vogelbos - Almere

Natuurlijk, kleinschalig beheer op do 23 april, 14 mei, 11 juni van 18.00 tot 21.00 uur. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

Zeewolde voormalig gronddepot

Kleinschalig natuurbeheer op za. ochtend 2 mei. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

Behoud laatste wilde bomen en struiken

Een boom staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van een voedselweb met insecten, vogels, schimmels, paddenstoelen en nog veel meer soorten. Bij autochtone, wilde bomen is dit voedselweb in duizenden jaren ontwikkeld. Hierdoor herbergen deze 'oerbomen' een grote en oorspronkelijke biodiversiteit. Ook is de genetische variatie in deze bomen groter, waardoor zij beter bestand zijn tegen klimaatverandering dan regulier plantgoed dat juist genetisch homogeen is.

Oud cultuurlandschap en 'oerbomen' bedreigd

Het verdwijnen van de wilde bomen en struiken zou onze (bos)ecosystemen ernstig verarmen. Het aandeel van de wilde bomen en struiken op het totaal van het bosareaal en de landschapselementen die uit bomen en struiken bestaan, is naar schatting minder dan 3%. Daarnaast is de helft van het autochtone boom- en struiksoorten zeldzaam en bedreigd in hun voortbestaan. Ze zijn nog te vinden in oude houtwallen en beekoevers of oude bosranden. Deze oude landschapselementen staan echter onder druk, en zo verdwijnen de laatste wilde populaties 'oerbomen' – en struiken samen met het oude cultuurlandschap. Ook in natuurgebieden is extra zorg nodig voor beheer en behoud van deze bomen en struiken.

Gelukkig is het goed mogelijk om deze waardevolle bomen en struiken te beschermen. Daarom hebben Landschapsbeheer en Ecologisch Adviesbureau Maes in samenwerking met RCE en LandschappenNL het plan 'Behoud Groen Erfgoed' gelanceerd. Hierin staan concrete adviezen hoe beleidsmakers, natuurbeheerders, waterschappen en boeren allemaal een bijdrage kunnen leveren om bedreigde wilde bomen en struiken te behouden en te beschermen. De voorgestelde maatregelen zijn in de regel prima inpasbaar in beheer door bijvoorbeeld het markeren van bijzondere bomen in het veld en bos, waardoor deze bij werkzaamheden gespaard worden. Kortom, een oproep aan beheerders en beleidsmakers om stappen te zetten. Hier vindt u het rapport <http://bit.ly/groenerfgoedrapport>

Maaien met de zeis

Cursus maaien met de zeis

Op 30 mei leert u de maaitechniek en de eerste beginselen van het haren. Voor vrijwilligers van Landschapsbeheer is de cursus gratis. Voor overige belangstellenden € 65,-, excl. de eventuele aanschaf van een zeis. Opgave: flevoland@landschapsbeheer.net.

Landelijke maaidag op Schokland

Zaterdag 6 juni de kans om samen een veld met de zeis te maaien. Informatie en aanmelden bij Lodewijk van Kemenade

kemenade@landschapsbeheer.net of (0320) 294936.

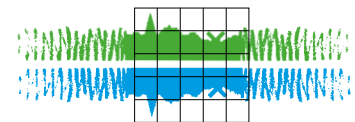
Mooie samenwerking in het Bergbos

“2019 was een fantastisch jaar, waarin veel werk is verzet” vertelt Jan Houtkamp enthousiast. “De vlinderroute en de orchideeënveldjes zien er goed uit. Het is dankbaar werk als het zichtbaar is wat je met de vrijwilligers voor elkaar krijgt. De extra capaciteit die we in 2019 hebben gekregen door de zeisbrigade heeft een boost gegeven aan de orchideeënveldjes. Zij hebben extra gemaaid en het maaisel is afgeharkt. Dat is goed voor het verschralen van de bodem. De droogte heeft wel zijn effect gehad op het aantal orchideeën, maar volgend jaar hoop ik weer meer orchideeën te tellen. Op de laatste werkdag hebben we de poel bij de

‘ijsvogelwand’ aangepakt” besluit Jan, coördinator van de werkzaamheden in het Bergbos. “Komend broedseizoen kunnen de ijsvogels weer terecht in het Bergbos om hun nestgang uit te graven.”

De trainingsavonden van de zeisploeg in het Bergbos hebben ook nog geleid tot een prachtig resultaat bij het landelijke kampioenschap. Voor het mannenteam net geen finaleplaats. Het idee leeft nu bij de Bergbosvrijwilligers om volgend jaar nieuwe vrijwilligers op te leiden hoe om te gaan met de zeis. Voor het jaar 2020 is opnieuw een aanvraag ingediend bij de gemeente, zodat de enthousiaste ploeg ook dit jaar hun werk gewoon weer kan voortzetten.

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Dampalen gezocht

Karakteristiek voor elk inrit van een boerenerf in de Noordoostpolder en Oostelijk Flevoland zijn de witte betonnen dampalen. ‘Verder dan de dampalen’ kijken is een uitdrukking die in de Noordoostpolder gebruikt wordt. Het betekent verder kijken dan je eigen erf, je eigen belangen. Maar waar zijn ze gebleven?

Bij de ingang van elk erf stonden de palen met een letter en cijfers, bv. T 114, het unieke nummer van de kavel. Zelfs lang na de inpoldering werden deze nummers gebruikt. Let maar eens op de oude aardappelkistjes die u tegenkomt op de markt. Daarop staat vaak de letter- en cijfercombinatie, met de naam van de boer erbij. Op een beperkt aantal erven vinden we nog de complete set van 2 lage palen en 3 dampalen met balk en ketting over de oprit.

Waar zijn de palen gebleven?

Liggen ze misschien nog ergens op uw erf, vergeten in een hoekje? Wij horen het graag, het zou erg jammer zijn als ze verdwijnen, bv. stukgeslagen voor de verharding van een pad. Wij zoeken er graag een nieuwe, blijvende bestemming voor. Neem contact op met Lodewijk van Kemenade via de mail: kemenade@landschapsbeheer.net

Colofon

Wilt u naar aanleiding van deze nieuwsbrief reageren? U kunt ons bellen, schrijven of mailen.

Deze nieuwsbrief verschijnt 3 keer per jaar en is een uitgave van:

Landschapsbeheer Flevoland

Botter 14-03, 8232 JP Lelystad

Tel. (0320) 294939

Flevoland@landschapsbeheer.net

www.landschapsbeheerflevoland.nl

[Twitter](#) @LBFlevoland

[Facebook](#) @landschapsbeheerflevoland

[Instagram](#) @landschapsbeheer_flevoland

Samenstelling/foto's

medewerkers Landschapsbeheer Flevoland

Eindredactie

Arda van der Lee

Ontwerp en lay-out

Ruitervorm

Oplage

2650 stuks

Eijkelkamp Soil & Water **Net1**

Landschapsbeheer Flevoland maakt zich sterk voor behoud, beheer en ontwikkeling van natuur en landschap buiten de eigenlijke natuurgebieden. Ons werk wordt mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de Europese Commissie, de Provincie Flevoland, de Flevolandse gemeenten en de Nationale Postcode Loterij.